

det efter de politiske Begivenheder, vi her i Landet have gennemlevet i de sidste 30 Aar, maatte ligge alle politiske Partier uden Undtagelse paa Sinde at faa dette Grundlovsbud opfyldt og faa denne Sag ordnet ved Lov. Jeg har nu ogsaa forstaaet Forhandlingerne her i Dag saaledes, at selv om der fra enkelte Sider er ytret nogen Tvivl om Trangen til en Ministeransvarlighedslov, er der dog fra alle Sider Villighed til at forhandle om Sagen og til at søge et Samarbejde paa Grundlag af det foreliggende Forslag. For saa vidt kan jeg kun være tilfreds med den Modtagelse, Forslaget har faaet, om der end er faldet Udtalelser, som lade mig se noget mindre lyst paa den endelige Udgang af de nævnte Bestræbelser. Jeg tror dog, at de Udtalelser, som jeg herved sigter til, i Virkeligheden mere bunde i Fortidens Begivenheder, som man ikke har kunnet sige sig løs fra, end i selve det foreliggende Forslags Indhold. Thi det synes mig, at de Bestemmelser, som her ere foreslaaede, ere saa maadeholdne, at man fra alle Sider maatte kunne blive enig om dem. Der er ingen Tvivl om, at man fra flere Sider kunde ønske at gaa endnu et godt Stykke videre i Henseende til at begrænse Ministrenes Myndighed. Men de Bestemmelser, der her foreslaas, synes mig, som sagt, at være saa overordentlig maadeholdne, at der i Virkeligheden ikke kan eller bør være Betænkelighed ved at gaa saa vidt. Det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen) nævnede særlig §§ 7 og 8 i Forslaget. Han mente, at Bestemmelsen i § 7 kunde komme til at gaa en Minister for nær. Han talte bl. a. om det Tilfælde, at Rigsdagen ikke var samlet og der da blev Spørgsmaal om Afholdelse af en ikke bevilget Udgift. Det ærede Medlem bemærkede herom, at i saa Fald forelaa der et Nødstilfælde, og saa maatte Ministeren overveje Sagen efter bedste Evne, og naar han havde gjort det, skulde han være straffri eller i alt Fald kun kunne straffes, hvis han under sin Overvejelse havde ladet det mangle paa fornøden Agtpaaagivenhed. Saaledes forstod jeg i alt Fald det ærede Medlems Udtalelse. Denne Opfattelse af en Ministers Stilling synes mig kun at være mulig, naar man ser ganske bort fra Bestemmelsen i Grundlovens § 49 og i Virkeligheden stiller Ministeren ganske frit i den Tid, Rigsdagen ikke er samlet. Naar Ministeren finder, at en Udgift bør afholdes, vil han straks kunne sige, at der er en Nødstilstand til Stede, og at han har overvejet efter bedste

Evne og handlet derefter. Men det gaar udenfor, hvad en Minister efter Grundlovens § 49 har Ret til, hvorimod den Bestemmelse, der foreslaas i Lovforslagets § 7, er i Overensstemmelse med Grundloven og derhos overmaade moderat, idet Ministeren jo kun straffes i det Tilfælde, han handler med Bevidsthed om, at han ikke vil kunne faa Skatten eller Udgiften bevilget af Kongen og Rigsdagen. Han straffes altsaa ikke, fordi han har taget fejl, ikke fordi hans Overvejelse har ført til et Resultat, der i og for sig ikke er rigtigt, han straffes efter Forslaget kun, naar han ligefrem har handlet med ond Villie og ud fra den Bevidsthed, at de Penge, han vilde udrede, eller de Skatter, han vilde opkræve, vilde han ikke kunne faa bevilgede af Rigsdagen.

Med Hensyn til § 8 gælder for saa vidt noget lignende. Det ærede Medlem saa alene paa Spørgsmaalet om, hvorvidt en foreløbig Lov var grundlovsstridig eller ej, og mente, at det maatte Rigsretten afgøre. Deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem. Men deri ligger jo ikke, at en Minister ikke skulde kunne straffes for sin Medvirkning til en foreløbig Lovs Tilblivelse. Thi en saadan Strafs Fastsættelse vilde paa ingen Maade, som det ærede Medlem forudsatte, gøre nogen som helst Forandring i Grundlovens § 25. Selvfølgelig kunne vi ikke ved en almindelig Lov forandre Grundloven, men der er, efter min Opfattelse, intet til Hinder for, at man begrænser Ministrenes Ansvarfrihed i Henseende til Anvendelsen af den ene eller den anden Grundlovsparagraf ved Bestemmelser i en Ministeransvarlighedslov, saa sandt som Grundlovens § 12 udtrykkelig foreskriver, at de nærmere Regler for Ministrenes Ansvarlighed skulde bestemmes ved Lov. Denne Ansvarlighed vil, mener jeg, kunne vise sig i to Tilfælde i Forhold til Grundloven, enten derved at Ministeren tilsidesætter Grundloven, handler mod Grundloven, eller derved at Ministeren uden at komme udenfor sin formelle Bemyndigelse ifølge Grundloven dog handler paa en saadan Maade, at han misbruger sin Stilling og misbruger den Beføjelse, som han efter Grundloven har. Det er dette, som omhandles i § 8, hvor der tales om det Tilfælde, at de paa-gældende Ministre ved deres Medvirkning til Udstedelse af en foreløbig Lov „have vidst eller dog have maattet anse det for overvejende sandsynligt, at den ikke kunde ventes stadfæstet af Rigsdagen.“ Den Opfattelse, at en Minister skal være an-